

SVÄTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI Prípravný rok

DOM MÔJHO SRDCA (siedma katechéza)¹

Prevziať štafetu

V siedmej téme sa budeme zamýšľať nad odkazom svätých košických mučeníkov pre dnešný svet. K tejto téme je pripravený pracovný list.

Veková kategória: 9 – 12 rokov (najmä deti, pripravujúce sa na prvé sv. prijímanie).

Pomôcky: Sväté písmo, pracovný list, štafetový kolík (môžete si ho požičať zo školy).

Vovedenie do témy:

(Opakovanie) Na poslednom stretnutí sme boli s Jožkom na výlete v Košiciach, aby sme sa oboznámili s oltárom svätých košických mučeníkov. Taktiež sme pracovali s textom z Matúšovho evanjelia a pritom sme uvažovali o možnostiach, čoho by sme sa dokázali zriecť pre Ježiša. Ako sa vám to podarilo? Dokázali ste sa niečoho zriecť? Dokázali ste obetovať svoje pohodlie pre dobro iných?

(Vovedenie do témy) Deti, viete, čo mám v rukách? (Kňaz/katechéta ukáže deťom štafetový kolík. Ak nemá štafetový kolík, otázku vynechá.) Už ste bežali niekedy štafetu? Čím je zvláštna táto disciplína? Bežia ju štyria atléti, každý rovnaký úsek štafety, pričom si odovzdávajú štafetový kolík. Aj v našom živote môžeme obrazne bežať štafetu. Štafetový kolík by v ňom mohol symbolizovať informácie, ktoré si odovzdávame.

Akými rôznymi prostriedkami sa šíria informácie? Sú to listy, sms, e-maily, prostredníctvom televízie, novín, časopisov a pod. Aké odkazy si ľudia dávajú? Rôzne odkazy, podľa potrieb. Aké informácie a odkazy si môžu odovzdávať kresťania?

Počúvanie spojené s aktivitou: Jožko prišiel zo školy celý natešený, pretože za projekt dostal jednotku. Jeho úlohou bolo v projekte predstaviť svätca, ktorého by chcel v živote nasledovať. Vybral si svätých košických mučeníkov. Svojím projektom zaujal nielen učiteľa, ale aj žiakov. Predstavil ich pomocou štafetového behu. K štafetovému behu sú potrební 4 atléti. Svätí košickí mučeníci boli traja. Kto je ten štvrtý? Kto prevezme štafetový kolík od košických mučeníkov? Čo symbolizuje štafetový kolík? Takýmito otázkami sa snažil vtiahnuť svojich spolužiakov do vlastného projektu. Podarilo sa mu to výborne. Bol na seba hrdý.

Deti, poďme hľadať odpovede na Jožkove otázky z projektu. Najprv si však zopakujeme, čo už vieme o svätých košických mučeníkoch. Žili v období, keď sa Európa zmietala v rôznych konfliktoch a prežívala duchovnú a materiálnu krízu. Práve v tomto období, pred 400 rokmi,

---

¹ Autorka katechézy: Zuzana Hovancová, metodička DKÚ Košice, Košická arcidiecéza

SVÄTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI Prípravný rok

žili traja kňazi, Marek Križin (Chorvát), Melichar Grodecký (Poliak) a Štefan Pongrác (zo Sedmohradska), ktorí pre svoju vernosť Bohu a Cirkvi obetovali vlastné životy.

Marek Križin sa narodil v chorvátskom Križevaci. Jeho rodičia boli veľmi chudobní. Po príchode slovenských jezuitov do Chorvátska získava vzdelanie. Neskôr pokračuje v Štajerskom Hradci, kde získava titul magistra filozofie a fyziky. Teológiu vyštuduje v Ríme a roku 1615 je vysvätený za kňaza. Jeho prvým pôsobiskom bola Trnava. Po príchode do Trnavy ho arcibiskup Peter Pazmáň poveril zodpovednou funkciou profesora a riaditeľa kapitulskej školy. Zároveň ho 1. decembra 1616 menuje za ostrihomského kanonika. Neskôr mu bolo zverené benediktínske opátstvo v Krásnej nad Hornádom.

Melichar Grodecký sa narodil v poľskom Tešíne, v silne katolíckej rodine. Od 10 rokov šiel študovať do Viedne. Tu vstúpil do Mariánskej kongregácie. Rozhodol sa, že sa stane rehoľníkom a roku 1603 vstúpil do noviciátu Spoločnosti Ježišovej v Brne. Študuje v Neuhausene, Prahe, Štajerskom Hradci. Roku 1614 bol vysvätený za kňaza v Prahe. Pre nepokoje roku 1618 odchádza na východ Slovenska. Putuje pešo takmer tri mesiace. Po príchode na východ Slovenska je poverený misiou v Košiciach.

Štefan Pongrác sa narodil v Sedmohradsku v šľachtickej rodine. Vyrastal v katolíckom rodinnom prostredí. Ako desaťročný začal študovať na jezuitskej škole v Kluži. Rodičia nesúhlasili, aby vstúpil do rehole, ale mladý Štefan bol rozhodnutý pre zasvätený život. Noviciát strávil v Brne. Za kňaza bol vysvätený v Štajerskom Hradci. Keďže v Košiciach chýbali kňazi, predstavení tam posielajú Štefana.

Títo traja kňazi sa stretli nielen v Košiciach, ale aj skôr počas svojich štúdií. Zmyslom ich života bolo hlásať evanjelium, povzbudzovať veriacich, pomáhať núdzným. Boli verní Bohu a Cirkvi. Za túto svoju vernosť zaplatili životmi.

Deti, pokúsme sa vypracovať otázky z Jožkovho projektu. Máme ich v pracovnom liste. K čomu by si symbolicky prirovnal štafetový kolík? Čo si môžeme odovzdávať v živote? Kto môže prevziať štafetový kolík od svätých košických mučeníkov? Môžeš byť štvrtým atlétom? Čo k tomu potrebuješ?

V úvode sme prirovnali štafetový kolík k informáciám. No tiež môže symbolicky znamenať našu vieru; lásku k Bohu a blíznym; evanjeliovú zvesť... Môžeme si odovzdávať svedectvo nášho života. Čo je v našom živote najdôležitejšie? Čo je naším cieľom? Štafetový kolík môže prevziať každý z nás. Každý z nás môže byť štvrtým atlétom. Potrebujeme k tomu odhodlanie nasledovať Ježiša; poznávať Boha, ako nevyhnutnú súčasť nášho života... Dôležité je uvedomiť si, že svoj duchovný život musíme stavať na pevných základoch. Čo tvorí pevné základy nášho duchovného života?

SVĚTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI Přípravný rok

Práce s textom Svätého písma:

Lk 6, 46 – 49

⁴⁶Čo ma oslovujete: “Pane, Pane,” keď nerobíte, čo hovorím? ⁴⁷Ukážem vám, komu sa podobá každý, kto prichádza ku mne, počúva moje slová a uskutočňuje ich. ⁴⁸Podobá sa človekovi, ktorý staval dom. Hlboko kopal a základy položil na skalu. Keď potom prišla povodeň, na dom narazila voda, no nemohla ním pohnúť, lebo bol dobre postavený. ⁴⁹Ale kto ich počúva, a neuskutočňuje, podobá sa človekovi, ktorý si postavil dom na zemi bez základu. Keď naň narazila voda, hneď sa zrútil a z domu zostalo veľké rumovisko.”

Deti, čo myslíte, prečo spadol dom bez základov? Na čo potrebujeme základy? Čo tvorí pevné základy nášho duchovného života podľa Ježišových slov? Pevným základom je počúvať Božie slovo a uskutočňovať ho. Ak máme pevné základy náš duchovný dom nespadne. Čo môže byť domom z podobenstva? K čomu ho môžeme prirovnať? Môžeme ho obrazne prirovnať k nášmu srdcu. Ak má náš dom pevné základy, naše srdce dokáže nasledovať Boha, žiť podľa Božích prikázaní, v súlade s vierou. Ak náš dom nemá pevné základy, zosype sa a náš život sa uskutočňuje iba podľa ľudských pravidiel.

Otázky na uvažovanie: Na čom staviaš svoj duchovný dom? Na pevných základoch, či tvoj duchovný dom nemá žiadne základy? Ježiš nás miluje, zomrel za nás, aby sme mohli byť spasení. Čo robíme pre svoj dom? Hľadáme Ježiša? Túžime po Božom kráľovstve? V predchádzajúcich katechézach sme putovali s Jožkom po stopách troch košických mučeníkov. Skrze svedectvo ich života sme sa snažili spoznať bližšie Pána Ježiša, pravdy, ktoré nám odovzdáva Cirkev a pod. Sme na konci nášho putovania s košickými mučeníkmi, dokážeme podľa ich príkladu nasledovať Pána Ježiša?

---

1. Na štafetový běh sú potrební štyria atleti. Vždy po zaběhnutí stanovené dĺžky odovzdajú štafetový kolík ďalšiemu bežcovi z tímu. Obrazne môžeme troch košických mučeníkov prirovnať k štafetovým bežcom, avšak jeden atlet chýba. Uvažuj a vypracuj otázky.

- K čomu by si symbolicky prirovnal štafetový kolík? Čo si môžeme odovzdávať v živote?
- Kto môže prevziať štafetový kolík od svätých košických mučeníkov?
- Môžeš byť štvrtým atlétom? Chceš byť štvrtým atlétom? Čo k tomu potrebuješ?

2. Prečítaj si biblický text a vypracuj úlohy pod textom.

Lk 6, 46 – 49

⁴⁶Čo ma oslovujete: “Pane, Pane,” keď nerobíte, čo hovorím? ⁴⁷Ukážem vám, komu sa podobá každý, kto prichádza ku mne, počúva moje slová a uskutočňuje ich. ⁴⁸Podobá sa človekovi, ktorý stavil dom. Hlboko kopal a základy položil na skalú. Keď potom prišla povodeň, na dom narazila voda, no nemohla ním pohnúť, lebo bol dobre postavený. ⁴⁹Ale kto ich počúva, a neuskutočňuje, podobá sa človekovi, ktorý si postavil dom na zemi bez základu. Keď naň narazila voda, hneď sa zrútil a z domu zostalo veľké rumovisko.“

- Bez pevných základov spadne každá stavba. Čo je základom tvojho duchovného života?
- Zamysli sa nad vlastným duchovným životom a podľa toho, aký je, nakresli dom svojho srdca. Zameraj sa na jeho základy.